VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Obrony Narodowej**
(nr 62)
z dnia 21 czerwca 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej (nr 62)

21 czerwca 2017 r.

Komisja Obrony Narodowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Jacha (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– I. Rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od l stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1) części budżetowej 29 – Obrona narodowa:
a) dochody i wydatki,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
c) dotacje podmiotowe i celowe;

2) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 752 – Obrona narodowa:
– dochody i wydatki;

3) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów ogółem;

4) dotacji podmiotowych;

5) programów wieloletnich w układzie zadaniowym;

6) agencji wykonawczych – Agencji Mienia Wojskowego;

7) instytucji gospodarki budżetowej – Zakładu Inwestycji Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego;

8) państwowego funduszu celowego – Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych.

– II. Rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Bartłomiej Grabski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Monika Rokita-Górniewicz** naczelnik wydziału w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów, **Dominik Zaremba** wiceprezes Agencji Mienia Wojskowego wraz ze współpracownikami, **Marek Zająkała** dyrektor Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Aneta Cieślik** główny specjalista w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, kmdr **Wiesław Banaszewski** przewodniczący Konwentu Dziekanów Korpusu Oficerów Zawodowych Wojska Polskiego oraz **Iga Jakubowska** asystentka przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Michał Madaj, Kamil Strzępek, Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Obrony Narodowej.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje w pkt 1 rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie części budżetowej 29 – Obrona narodowa. W pkt 2 mamy rozpatrzenie planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r. Projekt przedstawia przewodniczący Komisji. I część trzecia – sprawy bieżące.

Stwierdzam kworum. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że porządek posiedzenia Komisji został przyjęty.

Witam zaproszonych gości. Witam pana Bartłomieja Grabskiego podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, pana generała brygady Sławomira Pączka dyrektora Departamentu Budżetowego MON, pana pułkownika Jarosława Stecia szefa Zarządu Planowania Rzeczowego P-8 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, pana Dariusza Ryczkowskiego dyrektora Departamentu Infrastruktury, pana pułkownika Leszka Kwiatkowskiego dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych, pana Bogusława Wijatyka dyrektora Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, pana Dominika Zarembę wiceprezesa Agencji Mienia Wojskowego, pana pułkownika Waldemara Bogusławskiego zastępcę szefa Inspektoratu Uzbrojenia, pana Sławomira Filipczaka dyrektora Departamentu Finansowego Agencji Mienia Wojskowego oraz pana pułkownika Dariusza Milczarka szefa Oddziału Realizacji Budżetu w Departamencie Budżetowym,

Witam gości z Najwyższej Izby Kontroli – pana Marka Zająkałę dyrektora Departamentu Obrony Narodowej, pana Ryszarda Nojszewskiego doradcę technicznego, pana Jana Białeckiego doradcę technicznego, pana Jana Słomianego doradcę technicznego oraz panią Monikę Rokitę-Górniewicz z Ministerstwa Finansów.

Projekt opinii został przygotowany na wczorajszym posiedzeniu podkomisji do spraw budżetu i finansów. Ten projekt został państwu dostarczony przed posiedzeniem Komisji. A teraz poproszę pana ministra o przedstawienie informacji na temat wykonania budżetu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Bartłomiej Grabski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w 2016 r. za priorytetowe cele Ministerstwa Obrony Narodowej uznano: zwiększenie potencjału sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do wypełniania misji i realizacji zadań poprzez zrównoważony rozwój rodzajów sił zbrojnych, utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do obrony kraju, zwiększenie zdolności resortu obrony narodowej w obszarze cyberbezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa cybernetycznego i obrony cyberprzestrzeni, jak również pogłębienie współpracy międzynarodowej resortu obrony narodowej na rzecz wzmocnienia obronności państwa. Jako priorytetowe traktowano również przedsięwzięcia dotyczące: organizacji obrony terytorialnej, wdrożenia nowych zasad służby dla korpusu szeregowych zawodowych, przeglądu i oceny funkcjonalności struktur organizacyjnych w resorcie obrony narodowej oraz przygotowanie podstaw prawnych do reorganizacji i ujednolicenia systemu kierowania i dowodzenia.

Plan dochodów resortu obrony narodowej na 2016 r. wyniósł 140 000 tys. zł. Dochody budżetowe uzyskano z 14 tytułów, a ich realizacja pod koniec roku została ukształtowana na poziomie 166 900 tys. zł, tj. 118,5% planu po zmianach. Budżet resortu obrony narodowej w części 29 – Obrona narodowa, według ustawy budżetowej na 2016 r. wyniósł 35 453 000 tys. zł. Z tego na dotacje przeznaczono 1 100 000 tys. zł, na świadczenia 7 340 000 tys. zł, na wydatki bieżące 16 764 000 tys. zł, a na wydatki majątkowe 10 247 000 tys. zł. W trakcie roku budżet resortu obrony narodowej został zwiększony z rezerwy budżetu państwa o kwotę 5700 tys. zł oraz zmniejszony o kwotę 40 200 tys. zł poprzez przesunięcie do realizacji do innych części budżetu państwa, osiągając na koniec roku wartość 35 418 000 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. kasowa realizacja budżetu resortu obrony narodowej w części 29 – Obrona narodowa, wyniosła 34 663 000 tys. zł, tj. 97,9%. Na różnicę, tj. kwotę niewykorzystaną, składały się: plan wydatków zablokowanych decyzją ministra obrony narodowej na kwotę 41 200 tys. zł, wydatki niewygasające w kwocie 680 000 tys. zł oraz środki pobrane, niewydatkowane i zwrócone przez dysponentów w tzw. okresie przejściowym w kwocie 33 800 tys. zł. Uwzględniając zrealizowane kasowo wydatki w kwocie 34 663 000 tys. zł oraz zrealizowane do 31 marca 2017 r. wydatki niewygasające na kwotę 640 000 tys. zł, budżet resortu obrony narodowej za 2016 r. w części 29 został wykonany w wysokości 35 304 000 tys., tj. w 99,7%. Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 9 813 000 tys. zł, co stanowi 27,8% ogółu wydatków zrealizowanych w części 29 – Obrona Narodowa.

Zrealizowane wydatki obronne państwa wyniosły 35 744 000 tys. zł, co stanowi 2% w stosunku do wartości Produktu Krajowego Brutto na 2015 r. przyjętej na etapie formułowania budżetu na 2016 r., w tym 35 304 000 tys. w części 29 – Obrona narodowa, z uwzględnieniem zrealizowanych wydatków niewygasających oraz 440 000 tys. zł w dziale 752 – Obrona narodowa, w innych częściach budżetu państwa. Dodatkowym źródłem finansowania wydatków obronnych jest fundusz celowy – Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych. Plan finansowy Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych w 2016 r. według ustawy budżetowej wyniósł 191 000 tys. zł. Plan obejmował pozostałość środków z 2015 r. w kwocie 183 000 tys. zł. W 2016 r. na konto Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych wpłynęła ogółem kwota 84 000 tys. zł. Planowana była kwota 60 300 tys. zł, głównie z tytułu udostępniania poligonów wojskom sojuszniczym, tj. w kwocie 53 400 tys. zł. Ponadto były to kary i odszkodowania w kwocie 24 500 tys. zł. Koszty Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych poniesione na zakupy wyposażenia i uzbrojenia w 2016 r. wyniosły 147 900 tys. zł, tj. 77,3% planu. Stan funduszu na koniec roku wyniósł 119 300 tys. zł.

Przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli kontrola wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 29 – Obrona narodowa, wykazała, że wydatki budżetowe zostały zaplanowane w sposób rzetelny i były realizowane w sposób celowy i oszczędny, a w 2016 r. nastąpiła poprawa skuteczności dochodzenia należności budżetowych. Sprawozdania finansowe zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. W zakresie realizacji zaleceń, uwag i wniosków Najwyższej Izby Kontroli ujętych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 28 kwietnia 2017 r., stosownie do postanowień ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, minister obrony narodowej poinformował prezesa Najwyższej Izby Kontroli o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych. Jednocześnie minister obrony narodowej nie zgłosił zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Poproszę teraz o zabranie głosu pana posła Leszka Dobrzyńskiego, przewodniczącego podkomisji stałej do spraw budżetu, o krótkie zreferowanie prac podkomisji.

Poseł Leszek Dobrzyński (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, żeby nie powtarzać tych liczb, czy tych sprawozdań, które tak naprawdę już tu padły, pozwolę sobie wskazać najważniejsze w moim mniemaniu punktu. Po pierwsze, w ustawie budżetowej na 2016 r., w części 29 – Obrona narodowa, zaplanowano wydatki w kwocie 35 453 215 tys. W trakcie roku plan wydatków został zwiększony z rezerw budżetu państwa o kwotę 5734 tys. zł i zmniejszony o kwotę 40 172 tys. zł poprzez przesunięcie do realizacji w innych częściach budżetu państwa. Na koniec roku plan wydatków osiągnął wartość 35 418 777 tys. zł. Realizacja wydatków, łącznie z wydatkami niewygasającymi, wyniosła 35 304 051 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach.

Zasilanie w środki budżetowe odbywało się bez zakłóceń oraz zgodnie ze składanymi do Ministerstwa Finansów zapotrzebowaniami. W 2016 r. z zawodowej służby wojskowej zwolniono 4844 żołnierzy, co stanowiło 88% stanu planowanego. Stan planowany,

to 5500 żołnierzy. W analizowanym okresie powołano do zawodowej służby wojskowej łącznie 7208 żołnierzy. I to, co już tutaj padło, ale co warto podkreślić. Kontrola wykonania budżetu państwa w 2016 r. w części 29 – Obrona narodowa, wykazała m.in., że wydatki budżetowe zostały zaplanowane w sposób rzetelny, nastąpiła poprawa dochodzenia należności budżetowych, łączne sprawozdania budżetowe zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym, a przyjęty system kontroli zarządczej zapewnił w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości ich sporządzenia. I na koniec uwaga Najwyższej Izby Kontroli, która oceniła wydatki resortu obrony narodowej w 2016 r. jako celowe i gospodarne. Podkomisja postanowiła pozytywnie zaopiniować to sprawozdanie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Poproszę dyrektora departamentu w Najwyższej Izbie Kontroli, pana Marka Zająkałę, o przedstawienie informacji o wykonaniu budżetu.

Dyrektor Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli Marek Zająkała:

Dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli dokonując oceny wykonania budżetu państwa w zakresie części 29 – Obrona narodowa, wzorem ostatnich lat zastosowała ocenę opisową, ponieważ wyniki kontroli nie dawały podstaw do wydania jednoznacznej oceny pozytywnej, jak również oceny negatywnej. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że wydatki na koniec 2016 r. blisko 34 700 000 tys. zł, tj. prawie 98% planu po zmianach. Wydatki przeniesione jako niewygasające z upływem ubiegłego roku w kwocie 672 000 tys. zł do dnia 31 marca br. zostały zrealizowane w wysokości nieznacznie przekraczającej 640 000 tys. zł. Wydatki w kwocie ponad 5 300 000 tys. zł, tj. ponad 15% zrealizowanych wydatków, zostały poddane przez Najwyższą Izbę Kontroli szczegółowym badaniom. W opinii Najwyższej Izby Kontroli wydatki te zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Wydatki majątkowe wyniosły ponad 9 800 000 tys. zł, tj. blisko 28% ogólnej kwoty wydatków w części 29, czyli zgodnie z ustawą o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu sił zbrojnych RP, która stanowi, że co najmniej 25% wydatków w części 29 powinno być przeznaczonych na wydatki majątkowe. W 2016 r., m.in. w wyniku realizacji wniosku NIK, nastąpiła poprawa skuteczności dochodzenia należności budżetowych. Na realizację priorytetowego zadania państwa, jakim jest zadanie 11.1 w układzie budżetu zadaniowego, tj. na utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, wydatkowano ponad 25 000 000 tys. zł, czyli ponad 97% planu po zmianach, głównie na realizację celów ujętych w planach rzeczowych. W zakresie utrzymywania sił zbrojnych osiągnięto zakładane cele. Natomiast dane dotyczące rozwoju zdolności operacyjnych sił zbrojnych stanowią informacje niejawne. Jeśli pana przewodniczący pozwoli, to jeszcze uzupełniająco doradca, pan Ryszard Nojszewski, omówi kilka kwestii. Pan doradca nadzorował kontrolę wykonania budżetu przez departament.

Doradca techniczny w DON NIK Ryszard Nojszewski:

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła wiele nieprawidłowości. Do najistotniejszych należy zaliczyć to, że – po pierwsze – w księgach rachunkowych prowadzonych z wykorzystaniem zintegrowanego, wieloszczeblowego systemu informatycznego resortu obrony narodowej, tj. ZWSI RON, nie była zachowana zasada czystości obrotów na koncie 130, służącym do ewidencji stanu środków budżetowych, jak również obrotów na rachunku bankowym jednostki z tytułu wydatków i dochodów budżetowych. Po drugie, w skontrolowanych jednostkach, prowadzących księgi rachunkowe z wykorzystaniem wspomnianego ZWSI RON, kwoty dochodów i wydatków wykazane w sprawozdaniach budżetowych Rb-23, Rb-27 i Rb-28 nie były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. I po trzecie, do końca 2016 r. nie zostały rozliczone przedpłaty – zaliczki udzielone przez 31. Bazę Lotnictwa Taktycznego w Poznaniu-Krzesinach i przez Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych w latach 2014-2016 – w łącznej kwocie ponad 111 000 tys. zł.

Przedpłaty te zostały udzielone rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej na realizację umowy zawartej pomiędzy rządami Rzeczypospolitej Polskiej i USA dotyczącymi szkolenia pilotów Sił Powietrznych w zakresie pilotażu samolotów C-130 i F-16. Nieprawidłowość skutkująca brakiem terminowego rozliczenia dokonanych płatności wynikała z niewskazania przez polski rząd płatnika umowy, a tym samym braku dostępu jednostek dokonujących płatności do systemu finansowo-księgowego obsługującego tę umowę w Stanach Zjednoczonych. Tę nieprawidłowość stwierdzono w Inspektoracie Wsparcia Sił Zbrojnych.

Natomiast Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych, jak również wykonanie planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego. W wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kierowników kontrolowanych jednostek, w tym do ministra obrony narodowej, Najwyższa Izba Kontroli wnosiła o podjęcie działań zapewniających, po pierwsze, doprowadzenie zintegrowanego, wieloszczeblowego systemu informatycznego resortu obrony narodowej do funkcjonowania w zgodności z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie rachunkowości i finansów publicznych. Po drugie, zaciąganie zobowiązań do sfinansowania w roku budżetowym do wysokości wynikającej z planu wydatków budżetowych. Po trzecie, dokonywanie przeniesień wydatków przeznaczonych na nagrody do właściwych rozdziałów, w ramach których ponoszone są wydatki na uposażenia wyróżnianych żołnierzy, co umożliwi właściwe sporządzanie sprawozdań Rb-70. I po czwarte, wydanie przez ministra obrony narodowej rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania nadwyżki środków Agencji Mienia Wojskowego w związku z upływem w dniu 30 czerwca 2017 r. terminu rozliczenia nadwyżki środków finansowych Agencji Mienia Wojskowego za 2016 r.

Ponadto, Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na potrzebę systemowego rozwiązania finansowania zwiększonego dodatku dla pracowników cywilnych wojska, pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzenia, wynikającego z tytułu wysługi lat. Miało to związek z unormowaniami resortowymi wynikającymi z ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników wojskowych jednostek organizacyjnych sfery budżetowej. Dziękuję bardzo.

Dyrektor departamentu w NIK Marek Zająkała:

Panie przewodniczący, chciałem jeszcze powiedzieć o rzeczy, która wzbudza nasz największy niepokój. Jest to kwestia zaliczek. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na istotny wzrost kwoty zaliczek udzielonych kontrahentom na zakup uzbrojenia i sprzętu wojskowego i nierozliczonych w 2016 r. i w latach poprzednich przez Inspektorat Uzbrojenia, w relacji do wydatków poniesionych w 2016 r. i w latach poprzednich. Ogólna kwota udzielonych i nierozliczonych zaliczek wyniosła ponad 9 000 000 tys. zł. Składały się na nią udzielone i nierozliczone do końca 2016 r. zaliczki w kwocie ponad 8 500 000 tys. zł oraz zaliczka w kwocie blisko 520 000 tys. zł z tytułu wydatków niewygasających z upływem ubiegłego roku, udzielona w związku z zawarciem umowy na pozyskanie samolotów średnich do przewozu najważniejszych osób w państwie.

Inspektorat Uzbrojenia w 2015 r. udzielił zaliczek w kwocie prawie 2 600 000 tys. zł, co stanowiło blisko 50% wydatków Inspektoratu w tym roku. Natomiast w 2016 r. kwota ta wyniosła ponad 4 600 000 tys. zł, czyli prawie 67% wydatków Inspektoratu. Kwota ta była blisko 70% wyższa niż w 2015 r. Ponadto należy podkreślić, że na koniec 2015 r. kwota nierozliczonych zaliczek wynosiła niewiele ponad 5 000 000 tys. zł. Natomiast na koniec roku ubiegłego było to ponad 8 500 000 tys. zł. Czyli była to kwota o 3 500 000 tys. zł wyższa niż w roku poprzednim, czyli w 2015 r. Istotne jest również, że w 2016 r. rozliczono poprzez uzyskanie efektów rzeczowych zaliczki w ogólnej kwocie nieznacznie przekraczającej 1 100 000 tys. zł, w tym 148 000 tys. zł zaliczek udzielonych zaliczek udzielonych w 2016 r., tj. zaledwie 2,9% kwoty zaliczek przekazanych kontrahentom w roku ubiegłym.

Zaliczek na poczet dostaw uzbrojenia i sprzętu wojskowego udzielano również ze środków Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych. Kwota zaliczek do rozliczenia po 2016 r. wyniosła ogółem prawie 97 000 tys. zł. Z tego zaliczki udzielone i nierozliczone w 2015 r.

stanowiły 44 700 tys. zł, a w 2016 r. – 52 000 tys. zł. Kwoty te stanowiły odpowiednio 30% i 35,3% kosztów realizacji zadań finansowanych z tego funduszu w latach 2015-2016. Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje udzielania zaliczek na poczet pozyskiwania uzbrojenia i sprzętu wojskowego dla sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej tym bardziej, że przez lata występowała z wnioskami o ustawowe uregulowanie możliwości udzielania zaliczek na ten cel. W wyniku realizacji wniosku Najwyższej Izby Kontroli w Ministerstwie Obrony Narodowej opracowany został projekt ustawy o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w którym przewidziana została możliwość udzielania zaliczek.

W dniu 10 lipca 2015 r. uchwalona została ustawa, w której dodano art. 12b umożliwiający udzielanie zaliczek na poczet wykonania zamówień, których przedmiotem jest uzbrojenie i sprzęt wojskowy. Jednak zwracamy uwagę, że zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, celem dokonywania wydatków jest uzyskiwanie najlepszych efektów rzeczowych z danych nakładów. W naszym mniemaniu ten cel nie został do końca osiągnięty. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Przepraszam, panie dyrektorze. Został osiągnięty? Został. Dziękuję.

Poseł Bożena Kamińska (PO):

Nie został.

Dyrektor departamentu w NIK Marek Zająkała:

Nie do końca został osiągnięty.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Rozumiem. Zaraz, zaraz. W takim razie otwieram dyskusję. Proszę o zgłaszanie się. Proszę bardzo, pan minister Mroczek.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Będę miał kilka pytań, a później będę chciał wygłosić ocenę na temat tego budżetu, chociaż po wystąpieniu pana dyrektora Zająkały w kwestii zaliczek, w zasadzie od razu powinienem rozpocząć od oceny dlatego, że mam główną uwagę do Najwyższej Izby Kontroli. Co takiego ma się wydarzyć w zakresie realizacji budżetu w jakiejkolwiek części budżetowej, żeby izba wydała opinię negatywną? Przy tym, co wydarzyło się w sprawie zaliczek przy realizacji tego budżetu, natychmiast powinna być wydana decyzja negatywna na temat jego realizacji. Przecież cały plan rzeczowy – jak rozumiem – został zrealizowany poprzez wypłacenie zaliczek za sprzęt, który będzie odebrany za 2, 3 albo 4 lata. Ten plan, z którego minister obrony narodowej cieszy się, że został zrealizowany, to plan wypłacenia wielkich zaliczek. Ponad 8 000 000 tys. zł. Czy tak? Dobrze zrozumiałem? Blisko 9 000 000 tys. zł. Gdyby 9 000 000 tys. zł włożyć na jakąkolwiek lokatę, to mogą sobie państwo obliczyć, ile państwo polskie, ile budżet państwa miałby środków ze zwykłej lokaty.

Kiedy wydacie opinię negatywną? Co się w ogóle musi wydarzyć, żeby była wydana opinia negatywna? Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli można przyznać, że wydatki były celowe i gospodarne. Czy celowe było wydatkowanie kwoty 9 000 000 tys. zł na zaliczki? W tym zakresie będziemy to szczegółowo analizować, bo w naszym przekonaniu mamy tutaj do czynienia z wyraźnym działaniem na szkodę – poważną szkodę finansową – Skarbu Państwa, budżetu państwa. Poddamy to szczegółowej analizie i będziemy ten temat drążyć.

Drugi temat. Kilka miesięcy temu Najwyższa Izba Kontroli poprzez klub parlamentarny – nie poprzez wystąpienie jednego posła, tylko klubu parlamentarnego – była informowana o bardzo niepokojącym wydatku, który został zrealizowany przez Ministerstwo Obrony Narodowej w związku z zakupem 30, czy ponad 30 limuzyn w związku z organizowaniem dwudniowego przedsięwzięcia, jakim był szczyt NATO. Czy panowie, czy Najwyższa Izba Kontroli uznaje, że na dwudniowe przedsięwzięcie trzeba koniecznie kupić 30 znakomicie wyposażonych limuzyn, z którymi później nie wiadomo co robić? Proszę o odpowiedź na to pytanie, albo w tej chwili, albo na piśmie, zgodnie z regulami-

nem Sejmu. Jak Najwyższa Izba Kontroli ocenia ten wydatek z punktu widzenia celowości i gospodarności?

Jak państwo oceniają to, że do wydatków 2016 r. wchodzi zakup samolotów do przewozu najważniejszych osób w państwie? I małych i średnich. Jak Najwyższa Izba Kontroli mogła przyjąć, że wydatek kilkuset milionów złotych, który wpisuje się do kosztów 2016 r., w ramach zakupu średnich samolotów do przewozu najważniejszych osób w państwie, który został zmiażdżony z punktu widzenia oceny zgodności z prawem w wyroku Krajowej Izby Gospodarczej, jak mogła uznać, że ten wydatek jest celowy i gospodarny? Szef Najwyższej Izby Kontroli, prezes Kwiatkowski poinformował o tym, że w tym zakresie Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje analizę tego zadania do kontroli. W tym zakresie też skierujemy do Najwyższej Izby Kontroli pytanie na piśmie, czy uznaje ten zakup za celowy i gospodarny.

Zaliczki omówione. Także zakup samochodów – limuzyny. To może jest pytanie do pana ministra Grabskiego, ewentualnie do pana generała Pączka. Jak panowie oceniają zaciągnięcie tego zobowiązania bez pokrycia w planie, które wskazuje tutaj Najwyższa Izba Kontroli? Prosiłbym o wskazanie, czy tak bywało w przeszłości, bo to jest dosyć poważna kwota. Zaciągnięto zobowiązanie na kilkaset tysięcy złotych w sytuacji, gdy w ogóle nie było na to środków finansowych w planie. W ogóle nie było planu na takie zadanie, ale zaciągnięto zobowiązanie. Prosiłbym, żebyście to wyjaśnili. Oczywiście, prosiłbym też, żebyście odnieśli się do tych kwestii, w których zwróciłem się z pytaniem do Najwyższej Izby Kontroli.

Proszę państwa, już nie będę zabierał drugi raz głosu. Sytuacja związana z tymi zaliczkami, z samolotami dla VIP i z zakupem 30 limuzyn na dwudniowe przedsięwzięcie powoduje, że realizacja budżetu była po prostu skandaliczna. Oczywiście klub Platformy Obywatelskiej będzie głosował za przyjęciem negatywnej opinii na temat wykonania planu budżetu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Pani poseł Bożena Kamińska.

Poseł Bożena Kamińska (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni goście, po pierwsze, mam prośbę do pana przewodniczącego, żebyśmy jako członkowie Komisji otrzymali raport Najwyższej Izby Kontroli z badania budżetu resortu obrony narodowej i mogli się z nim bezpośrednio zapoznać. Nie mieliśmy takiej możliwości, ani szansy. Teraz też próbowałam, ale jest tylko jeden egzemplarz, więc trudno jest mi się do tego odnieść. Tym bardziej, że słuchając informacji przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli można powiedzieć, że nieprawdą jest to, co napisano w projekcie opinii Komisji Obrony Narodowej w pkt XIII, że Najwyższa Izba Kontroli ocenia wydatki z budżetu resortu obrony narodowej w 2016 r. objęte szczegółowym badaniem jako celowe i gospodarne. Słyszeliśmy wielokrotnie, że Najwyższa Izba Kontroli ma tu wiele uwag. Wydanie opinii było bardzo trudne. Trudno było ten budżet zupełnie zanegować, ale również ocenić go zupełnie pozytywnie. Czyli są uwagi. Nie możemy poświadczać nieprawdy przyjmując taki zapis w pkt XIII. Bardzo proszę pana przewodniczącego, żeby ten zapis został przeredagowany, albo zupełnie wykreślony.

Mam również pytanie do pana ministra, odnoszące się do kwestii celowości, jak również kwestii związanych z gospodarnością. Dotyczy to tych 30 limuzyn za 35 000 tys. zł, które zostały kupione przed szczytem NATO z wolnej ręki, bez przetargu. Oczywiście, powoływano się na tę specjalną ustawę uchwaloną przed szczytem. Mam pytanie. Dlaczego w takim tempie te limuzyny były kupowane z wolnej ręki? One nie służą wojsku. Te drogie auta służą teraz urzędnikom. Po prostu uważam, że to jest kłamstwo, że gospodarność jest tu w jakiś sposób uzasadniona, bo nie ma żadnego uzasadnienia gospodarności i celowości wydania pieniędzy, które były przeznaczone na modernizację wojska, a nie na zakup aut. Nomen omen, 2 z nich zostały rozbite pod Toruniem. To jest daleko idąca niegospodarność.

Mam też pytanie do przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Czy Najwyższa Izba Kontroli badała koszty szczytu NATO? Czy badała również kwestię dotyczącą zakupu 30

limuzyn zakupionych z wolnej ręki, bez przetargu w resorcie obrony narodowej? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Chcę powiedzieć, że raport z wykonania budżetu jest w Sejmie. Tak, że można było się z nim zapoznać. Zaraz podam pani poseł numer druku sejmowego. To jest druk nr 1643. Każdy mógł się z tym zapoznać. Wszyscy byliśmy powiadomieni o tym, że taki druk jest w Sejmie.

Natomiast pragnę przypomnieć, że kwestia zakupu tych luksusowych limuzyn wynikała ze stanu przygotowań szczytu NATO przez poprzednią ekipę rządową. Na początku ubiegłego roku w ekstraordynaryjnym trybie przyjmowaliśmy specjalną ustawę, która zezwalała resortowi obrony narodowej odpowiedzialnemu za przygotowanie szczytu NATO, jak również innym resortom w zakresie przygotowania Światowych Dni Młodzieży, w określonym czasie wydatkować pieniądze poza prawem zamówień publicznych.

I jako trzeci przed turą odpowiedzi, pan poseł Piotr Kaleta. Proszę.

Poseł Piotr Kaleta (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, ja w zasadzie w nawiązaniu do wypowiedzi pana przewodniczącego dotyczącej tych limuzyn. Chciałbym państwu przypomnieć, że kiedy był organizowany szczyt NATO podejmowaliśmy również inne ustawy, które umożliwiały także zabezpieczenie tego szczytu pod względem bezpieczeństwa i pod względem organizacyjnym. Ale wracam do tych limuzyn, bo wydaje mi się, że jest to pytanie retoryczne, oczywiste. Ale być może takie również trzeba zadawać w kontekście odpowiedzi, które powinny paść dla szanownych koleżanek i kolegów z Platformy Obywatelskiej. Otóż pytanie jest proste. Czy zakup tych limuzyn, czy taki jednorazowy wydatek spowodował, że te limuzyny są w tej chwili wykorzystywane? Czy są wykorzystane w sposób właściwy? I uzupełniające pytanie, takie wręcz absurdalne. Ale wydaje mi się, że trzeba je zadać. Czy porównując to, że w Polsce odbywały się zawody piłkarskie Euro 2012, po tych zawodach należałoby zamknąć, zlikwidować wybudowane stadiony, czy mogą one nadal funkcjonować?

Pytanie o limuzyny jest pytaniem absurdalnym. Jeżeli przyjmujemy gości z całego świata, możnych tego świata, najważniejsze postacie w polityce, to czy jesteśmy dumnym narodem, czy dziadami, żeby wozić ich Polonezami, żeby wozić ich rowerami? Szanowna pani poseł, można wynająć. Tylko wydaje mi się, że w grę wchodzi także pewien zakres bezpieczeństwa. Nie wiem, czy te limuzyny, które można wynająć, będą odpowiednie pod względem bezpieczeństwa. Panie pośle – mówię to do pana posła Szłapki – można je rozbijać, bądź nie. Pan przecież też jest kierowcą i pan wie, że na drogach pewne rzeczy po prostu się zdarzają. A będąc kierowcą w BOR trzeba jeździć w inny sposób niż pan jeździ, więc też takie rzeczy mogą być, myślę, i tu odsyłam pana do pana posła Nitrasa. Czasami jeżdżąc turystycznie również można się doczepić do różnych przypadłości.

W związku z tym jest proste pytanie. Czy zakup tych limuzyn był uzasadniony? I czy one w tej chwili będą we właściwy sposób wykorzystane dla najważniejszych osób w państwie? Chciałbym zaznaczyć, że zostały one pozyskane niejako przy okazji. I dobrze, że zostały pozyskane.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Panie ministrze, jeśli można, to poproszę o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odnosząc się do tego najbardziej gorącego elementu, który się pojawił w trzech wypowiedziach, czyli zakupu limuzyn – pan przewodniczący pozwoli, że zacznę od tego – chciałbym nadmienić, że szczyt NATO, jak przedstawił to pan przewodniczący, był dwudniowym przedsięwzięciem. Moim zdaniem, określenie dwudniowe przedsięwzięcie jest bardziej właściwe w stosunku do wesela i poprawin. To była impreza międzynarodowa o wielkim znaczeniu. I naprawdę, panie przewodniczący, powinniśmy o tym pamiętać. Był to olbrzymi sukces rządu, w wyniku którego poprawiło się bezpieczeństwo naszego państwa. Na naszym terenie stacjonują

wojska sojusznicze. Naprawdę umniejszanie rangi szczytu NATO z 2016 r. jest chyba podejściem niewłaściwym.

Jeżeli chodzi o kwestię zakupu 30 limuzyn, zostało to dokonane zgodnie z prawem. To, po pierwsze. Po drugie, dlaczego zostało zakupionych 30 limuzyn w tym czasie? Dlatego, że poprzedni rząd tego nie zrobił. Tak to wygląda. Podobnie, jak przygotowania do szczytu NATO, które też nie zostały poczynione przez rząd Platformy Obywatelskiej i PSL. W przygotowaniach szczytu NATO zastaliśmy całkowitą plażę. Jeżeli chodzi o kwestie związane z analizą leasingu i możliwości wypożyczenia tych limuzyn, to byłoby to dużo mniej korzystne niż zakup na tych – naszym zdaniem i zresztą zdaniem Najwyższej Izby Kontroli – bardzo korzystnych warunkach. Limuzyny są wykorzystywane przez resort obrony narodowej. Naszym zdaniem i zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, ich zakup był uzasadniony i zgodny z prawem.

W kwestiach związanych z zakupem samolotów dla VIP nie będę się tu odnosił do kosztów, bo już wielokrotnie były omawiane, ale chciałbym odnieść się do generaliów. Nabycie samolotów dla VIP jest olbrzymim sukcesem rządu Rzeczypospolitej Polskiej. Stan, który został zastany, był naprawdę karygodny. Od kilkunastu lat rząd Rzeczypospolitej Polskiej nie był w stanie kupić floty samolotów, która zabezpieczałaby najważniejsze osoby w państwie. Doprowadziło to do największej tragedii w kwietniu 2010 r. Możliwy był też leasing samolotów. Tych samolotów, które były leasingowane od LOT. Leasingowano samoloty od LOT, ale wydaje mi się, że to nie było racjonalne, również pod względem finansowym. W tym momencie należałoby powiedzieć, że boli was to, że wreszcie dokonano zakupu tych samolotów. To was najbardziej boli – wasza nieskuteczność w zakresie…

Poseł Stefan Niesiołowski (ED):

Panie przewodniczący, dlaczego pan nie reaguje?

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

…niezapewnienia bezpieczeństwa najważniejszych osób w państwie.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę o nieprzeszkadzanie. Proszę o spokój, proszę państwa.

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Jeżeli chodzi o wypowiedź pana przewodniczącego Mroczka, jeżeli chodzi o kwoty zaliczek, to zaliczki również były wypłacone zgodnie z prawem. Kwota 9 000 000 tys. zł. Obejmowała 2 lata – 2015 r. i 2016 r. W większości były to zakupy w Polskiej Grupie Zbrojeniowej. Jeżeli chodzi o szczegóły, to może – jeżeli pan przewodniczący pozwoli – oddałbym głos generałowi dywizji, panu Pączkowi.

Dyrektor Departamentu Budżetowego MON gen. Sławomir Pączek:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli mogę coś dodać odnośnie do zaliczek, to jako oficer muszę powiedzieć, że rzeczywiście zaliczki nie budują potencjału sił zbrojnych. To jest prawda. Natomiast nie ma innego mechanizmu, żeby finansować umowy wieloletnie, oprócz zaliczkowania, bo firmy nie są w stanie realizować tak skomplikowanych zamówień z własnych środków. Zaliczki były stosowane i są stosowane. Jedyne, co jest pozytywne w tej liście zaliczek – mam tu te wszystkie zadania wymienione – jest to, że po pierwsze, podjęto decyzje o zakupie. To jest ważne, bo często ta decyzja długo trwa, jeśli chodzi o termin. A te decyzje zostały podjęte. Realizacja tych umów, tych kontraktów w ramach 9 000 000 tys. zł zaliczek, przewidziana jest na lata 2018, 2019 i 2020. W niewielu przypadkach jest to 2021 r., albo 2022 r. Tak, że większość sprzętu powinna trafić do wojska w najbliższych 3 latach. To jest pozytywna informacja.

Jeśli chodzi o…

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Czy może pan powiedzieć, panie generale, jaka była skala zaliczek w 2014 r.?

Dyrektor departamentu w MON gen. Sławomir Pączek:

Ok. 2 000 000 tys. zł. Panie przewodniczący, rośnie budżet, więc rosną też zadania. Te zadania były wpisane do planu modernizacji, więc wynikają z dokumentu planistycz-

nego. Natomiast mechanizm zaliczek – jak mówię – to nie jest budowanie potencjału. Ale jest to dobry krok w tym kierunku, żeby uzyskać ten sprzęt.

Drugie pytanie dotyczyło zaciągania zobowiązań. Rzeczywiście, tutaj sytuacja jest taka, że umowę można podpisać, jeśli ma się do tego upoważnienie. To był czas szczytu. Nie chcę wyjaśniać tego w taki sposób, że wszystko było OK., ale rzeczywiście w czasie szczytu NATO niedopięte były niektóre sprawy organizacyjne. Informacja o wydzieleniu planu na to zadanie przez dyrektora generalnego urzędu dotarła później, niż została podpisana umowa. Ale te środki znajdowały się w kwocie wydatków, które były przeznaczone na szczyt. Nie została formalnie wydzielona pozycja w planie. To jest fakt. Oczywiście, to będzie rozstrzygnięte przez komisję orzekającą, czy to było naruszenie dyscypliny finansów publicznych, czy nie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę spokojnie, panie przewodniczący. Właśnie proszę pana dyrektora Zająkałę.

Dyrektor departamentu w NIK Marek Zająkała:

Dziękuję, panie przewodniczący. Odpowiadając panu przewodniczącemu Mroczkowi, czy dodając coś do kwestii poruszonych już przez pana ministra i pana generała powiem, że pan przewodniczący podniósł 3 problemy. Pierwszy, to zaliczki. Jak zostało powiedziane, były one legalne. Jako Najwyższa Izba Kontroli przez lata walczyliśmy o prawne uregulowanie tej kwestii. Jak powiedziałem, w 2015 r. przyjęto zmianę ustawy. W art. 12b ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej zostało to usankcjonowane, zalegalizowane. Zaliczki zawsze były problemem w Ministerstwie Obrony Narodowej i na pewno będą problemem. Ale to nie wynika jedynie – że tak powiem – z winy Ministerstwa Obrony Narodowej, ale w dużej mierze ze słabości naszego przemysłu obronnego.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Były problemem, kiedy były w wysokości 2 000 000 tys. zł, ale przestały być problemem, kiedy wzrosły do prawie 9 000 000 tys. zł.

Dyrektor departamentu w NIK Marek Zająkała:

Pokazaliśmy to w naszej kontroli i wyraziliśmy swój niepokój, że ten wolumen zaliczek bardzo wzrósł. Ale – jak powiedział pan generał – wzrosły też zadania i wzrosły możliwości finansowe resortu. To jedna kwestia. Druga, to limuzyny. Badaliśmy to w tej kontroli. Też stwierdziliśmy, że zostały zakupione w sposób prawnie usankcjonowany, legalny. Natomiast wskazaliśmy, że w trakcie kontroli nie przedłożono wyników analiz kalkulacji techniczno-ekonomicznych i w zakresie bezpieczeństwa, uzasadniających zabezpieczenie środków transportowych w inny sposób niż poprzez ich zakup, np. poprzez wynajem. Nie przedłożono również szczegółowej analizy potrzeb w zakresie liczby oraz typów pojazdów. Ale sam zakup był legalny. Nie mieliśmy tutaj argumentów, żeby to kwestionować.

Natomiast trzecia kwestia – samoloty dla VIP – to zdarzenie tegoroczne. Orzeczenie KIO było wydane 3 kwietnia br., a sprawa jest w sądzie okręgowym. Tak, że tutaj też czekamy na rozstrzygnięcie. Prezes Najwyższej Izby Kontroli wstępnie zapowiedział, że tę kontrolę przeprowadzimy. Ale będzie to dopiero w planie na przyszły rok. Tak przewiduję. Oczywiście, plan kontroli ustala Kolegium Najwyższej Izby Kontroli. Nie wiem, czy ta kontrola zmieści się w planie przy naszych ograniczonych możliwościach kontrolnych. Naszych, czyli departamentu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę państwa, za chwilę udzielę głosu, ale chciałbym powiedzieć, że konieczne jest tu dodanie kilku słów do kwestii zaliczek. Proszę państwa, zaliczki były wydawane zgodnie ze zmienionym prawem. We wcześniejszych latach, gdy rządziła poprzednia władza, prawo było trochę naginane. Ale chcę podkreślić – można to sprawdzić – że ani z mojej strony, ani ze strony moich kolegów podczas rozstrzygania kwestii wykonania budżetu sprawa zaliczek nie była przez nas krytykowana. Zarówno wtedy, jak i teraz zaliczki są wydatkowane w interesie sił zbrojnych. I trzeba mieć tego świadomość. Alternatywą dla zaliczek, zarówno wtedy, jak i teraz byłoby niewykorzystanie części budżetu.

To byłaby strata dla sił zbrojnych, bo te pieniądze wróciłyby do budżetu. Nic by z tego nie było. Siły zbrojne na tym by nie skorzystały.

Wtedy – owszem – krytykowaliśmy, ale za niewykonanie budżetu. A to jednak jest coś zupełnie innego.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Zapisuję się do głosu.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Ale pan przewodniczący mówił, że już więcej nie będzie zabierał głosu.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Ale po wypowiedzi pana przewodniczącego zmieniłem zdanie.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Suski.

Poseł Paweł Suski (PO):

Panie przewodniczący, przed chwilą w dość ostrym sporze pan minister powiedział, że wielkim sukcesem rządu jest zwiększenie w 2 dni bezpieczeństwa Polski, że zostało to załatwione na szczycie NATO. Być może właśnie dlatego warto było zaoszczędzić. Rząd oszczędził pieniądze. Minister obrony narodowej nie wydał na przetarg dotyczący zakupu śmigłowców wielozadaniowych. W ogóle nie wiemy, które programy modernizacyjne są realizowane, a które zostały odłożone, albo jakie jeszcze ciekawe przetargi zostały unieważnione, jak chociażby przetarg na drony, których miał być 1 tys. Nawet padało to w liczbie mnogiej, bo mówiono o tysiącach dronów.

Szanowni państwo, właśnie modernizacja sił zbrojnych stoi pod wielkim znakiem zapytania. Pytamy o zaliczki, bo tak naprawdę nie wiemy, na co wydano tak niewspółmiernie duże środki. Jakie programy są realizowane? To jest moje pytanie. Jakie programy pochłonęły tak olbrzymie pieniądze? W projekcie opinii nr 10 Komisji mówią państwo o wzroście potencjału sił zbrojnych, o realizacji zadań dotyczących rozwoju zdolności operacyjnych sił zbrojnych. Jak możemy zagłosować za projektem, który w zasadzie mówi nieprawdę, ponieważ wzrost zdolności operacyjnych jest mniejszy? Nie ma wzrostu, ponieważ nie ma chociażby śmigłowców. Są poważne kłopoty z realizacją zadań w tym zakresie.

Chcę podkreślić jeszcze raz, że w tej chwili jest dość wyciszona sprawa dotycząca kuriozalnego zakupu bez przetargu trzech średnich samolotów do przewozu najważniejszych osób w państwie. Ale jutro ten temat znowu będzie gorący, ponieważ to jutro sąd okręgowy wyda orzeczenie w sprawie ważności tego zakupu, w sprawie jego zgodności z prawem. W myśl tego, co możemy przeczytać w orzeczeniu KIO, nie będzie różowo. W związku z tym również mam tutaj wiele uwag. Będziemy domagać się rzeczowego przedstawienia Komisji Obrony Narodowej tego, jak wygląda zakres modernizacji sił zbrojnych, poprzez wydanie pełnej kwoty na modernizację, bo chwalicie się wydaniem pełnej kwoty. A dobrze wiemy, że nie dotyczy to bezpośrednio samego zakupu uzbrojenia, czy modernizacji technicznej sił zbrojnych.

Jeszcze raz pytam panie ministrze, jakie programy są realizowane? Dlaczego nie mamy dronów? Dlaczego okłamujecie opinię publiczną, że realizujecie wzrost potencjału bezpieczeństwa Rzeczypospolitej, jeżeli nie wydajecie pieniędzy bezpośrednio na te programy?

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Teraz pan poseł Marek Opioła. Proszę bardzo. Proszę państwa, chciałem jakby cofnąć to – może zostałem źle zrozumiany – że poprzednio te zaliczki były niezgodne z prawem. Natomiast podtrzymuję to, że to popierałem i uważam, że to było i jest w interesie sił zbrojnych. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Marek Opioła (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, tak naprawdę jestem trochę oniemiały przez tę dyskusję z dzisiejszego dnia i przy dzisiejszym sprawozdaniu z wykonania budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej. To tak,

jakbym słyszał, jakbyśmy wszyscy zapomnieli o czasie. Dlatego, że przypominam sobie wykonanie budżetu z 2010 r. i chciałem zadać ministrowi obrony narodowej pytanie. Kto tak naprawdę był wtedy, w 2010 r., ministrem obrony narodowej? Mam przed sobą wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli sygnowane numerem 41100-01-01/2011 do ministra obrony narodowej, w którym Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że ocenia budżet obrony narodowej pozytywnie z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia są następujące. Po pierwsze, są to zastrzeżenia do części 29 – Obrona narodowa. Zaraz rozwinę, czego te zastrzeżenia dotyczyły.

Po drugie, zastrzeżenia dotyczą realizacji planu finansowego Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych. W związku z tym kochani, koleżanki i koledzy z Platformy Obywatelskiej, wszyscy mówimy o problemach dotyczących modernizacji. Chciałbym też państwu przypomnieć zakup pewnych samochodów – 20 samochodów Land Rover Discovery IV. Jak Najwyższa Izba Kontroli oceniła ten zakup? Przypomnę, że wtedy jednorazowo 20 samochodów zakupił Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych. Jeden samochód kosztował 250 tys. zł. To ważne, co dzisiaj powiedział pan dyrektor Zająkała, że wydatek na te samochody, które były przeznaczone na szczyt NATO, był wydatkiem legalnym i prawidłowym.

A przytaczane przeze mnie dzisiaj wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli mówiły, cytuję: „Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie zakup 20 samochodów osobowo-ciężarowych, tzw. wysokiej klasy mobilności, o podwyższonym standardzie, marki Land Rover Discovery IV”. W związku z tym, naprawdę, szanowni państwo, jeżeli mówicie o zakupie samochodów na szczyt NATO, to spójrzcie w swoje serca, jak to wyglądało 7 lat temu i jak to wygląda dzisiaj. Uważam, że argument, który podajecie, jest zupełnie zły. Naprawdę dziwię się wam. Pracowaliście na szczyt NATO równo, jak wszyscy. Naprawdę nie powinniśmy kwestionować sukcesu szczytu NATO, jak to dzisiaj robicie. Dzisiaj Komisja Obrony Narodowej zajmuje się realizacją budżetu w 2016 r. Spierajmy się. Rozmawiajmy o różnego rodzaju rzeczach, o generaliach związanych ze szczytem NATO. Szczyt jest bezsprzecznym sukcesem państwa polskiego, wszystkich nas. W związku z tym naprawdę tego nie róbcie, nie w ten sposób. I to nie ta dyskusja. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Głos ma pan poseł Leszek Ruszczyk. Zapisany jest jeszcze pan marszałek Grabarczyk. Więcej zgłoszeń nie widzę. Jeszcze pan przewodniczący Mroczek. Zamykam listę. Proszę pana posła Leszka Ruszczyka o zabranie głosu.

Poseł Leszek Ruszczyk (PO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, panie generale, mam konkretne pytanie. Skoro zaliczki nie są pomocą publiczną i są dopuszczalne, to mam konkretne pytanie. Radomska Fabryka Broni ma uzbroić podkarpacką formację obrony terytorialnej. Kontrakt ma opiewać na 350 000 tys. zł. Fabryka potrzebuje pilnie 90 000 tys. zł na inwestycje dotyczące modułowego systemu bojowego MSBS. W związku z tym musi wziąć kredyt komercyjny na rynku. Czy zatem nie byłoby celowe, żeby fabryka otrzymała zaliczkę w wysokości 90 000 tys. zł? Dzięki temu z marszu będzie mogła ruszyć z produkcją. Takie pytanie mam właśnie do pana ministra i do pana generała.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Proszę, pan marszałek Grabarczyk.

Poseł Cezary Grabarczyk (PO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przede wszystkim chciałbym zaproponować korektę projektu opinii nr 10 w pkt XIII, w którym mamy sformułowanie: „Najwyższa Izba Kontroli oceniła wydatki budżetu resortu obrony narodowej w 2016 r., objęte szczegółowym badaniem, jako celowe i gospodarne”. Proponuję, żeby po kropce dodać zdanie: „Najwyższa Izba Kontroli wyraziła zaniepokojenie skalą zaliczek na poziomie przekraczającym 9 000 000 tys. zł”. To usłyszeliśmy przed chwilą wszyscy. I to jest fakt. Moim zdaniem, ten fakt powinien znaleźć odzwierciedlenie w projekcie opinii.

Po drugie, chciałbym usłyszeć od pana ministra, na które z kluczowych projektów programu modernizacji technicznej zostały przeznaczone te zaliczki? Na które zostały wydatkowane? Które konkretnie z kluczowych projektów programu modernizacji technicznej zostały w ten sposób zadatkowane? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Do którego punktu jest ta poprawka?

Poseł Cezary Grabarczyk (PO):

Do pkt XIII.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Poproszę jeszcze pana ministra Mroczka.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Dziękuję. Panie ministrze, bądź panie generale – nie wiem, jak pan minister zdecyduje – mam jeszcze pytanie dotyczące takiej dosyć bulwersującej sprawy związanej z utajnieniem części wydatków w sprawozdaniu. Zapomniałem o tym w swoim pierwszym wystąpieniu, dlatego jeszcze raz zabieram głos. Chodzi o wydatki związane z realizacją programów wieloletnich, o priorytetowe zadania z zakresu modernizacji technicznej i program zabezpieczenia transportu powietrznego dla najważniejszych osób w państwie. W pierwszym przypadku jest niezwykle ważne, żebyśmy wiedzieli, jak zostały zrealizowane zadania w ramach wieloletniego programu rządowego, obejmującego zadania modernizacyjne. Bez tego, bez tych danych nie jesteśmy tego w stanie ocenić.

Po drugie, jeżeli chodzi o zabezpieczenie transportu do przewozu najważniejszych osób w państwie, jest ważne, żebyśmy mogli zobaczyć, jaki w tym zabezpieczeniu jest udział wydatków z części 29, czyli na ile wydatkami na obronę narodową będziemy finansowali pozyskanie samolotów do przewozu władzy i czy w ogóle ta kwota jest zabezpieczona. Panie ministrze, mówiąc najprościej, jak tylko można, co się takiego wydarzyło, że po raz pierwszy utajniona została część sprawozdania budżetowego? Tego po prostu nie potrafię zrozumieć.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję. Proszę o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, może najpierw odniosę się do uwagi i pytania pana posła Suskiego. Jeżeli chodzi o szczegółowy stan realizacji programów operacyjnych to myślę, że to jest informacja niejawna. Jeżeli chodzi o ogólne kwestie, to za chwilę poproszę pana generała Pączka o ich przedstawienie. Ale jeżeli chodzi o stan bezpieczeństwa państwa, to zapewniam pana posła, że stan bezpieczeństwa państwa jest zdecydowanie bardziej zabezpieczony. Polacy mogą się czuć bardziej bezpieczni, niż to było za waszych rządów. To po pierwsze.

Po drugie, polecam panu posłowi przeczytanie wniosków ze strategicznego przeglądu obronnego. Myślę, że to powinna być lektura dla posłów z Komisji Obrony Narodowej. Poprzedni przegląd strategiczny wykonany przez zespół pana generała rezerwy Kozieja nie przewidywał zagrożenia zewnętrznego. W związku z tym wydatki na bezpieczeństwo państwa nie były zabezpieczone w wystarczającym stopniu.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Przecież to my wprowadziliśmy wydatki na poziomie 2%. O czym w ogóle pan mówi?

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Ale, szanowny panie przewodniczący, ja panu nie przerywałem.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

No tak, ale trzymajmy się ziemi.

Podsekretarz stanu w MON Bartłomiej Grabski:

Trzymamy się ziemi. Jak najbardziej. Myślę, że naprawdę polecam, panie przewodniczący, wnioski ze strategicznego przeglądu obronnego. Tak mi się wydaje, że dopiero

to pokazało rzeczywiste, realne zagrożenia i realne potrzeby w zakresie poszczególnych programów operacyjnych. Poproszę pana generała o przedstawienie ogólnych informacji w zakresie programów operacyjnych.

Dyrektor departamentu w MON gen. Sławomir Pączek:

Dziękuję, panie ministrze. Panie przewodniczący, szanowni państwo, umów, które zaliczkowano, jest 120. Jest ich tyle, wiec nie chcę państwu wszystkich tych umów czytać. Poza tym, to by strasznie długo trwało. Mamy te wykazy. Możemy to zaprezentować, nawet w szczegółach, tylko musiałoby to być raczej na posiedzeniu o charakterze niejawnym. Natomiast najważniejsze umowy, to – oczywiście – „Regina", czyli „Krab", który zaliczkowaliśmy kwotą 31 000 tys. zł. W przypadku dostawy elementów do 4 dywizjonowych modułów ogniowych 150 mm „Regina", jest zaliczka 800 000 tys. zł. Na dostawę 8 kompanijnych modułów ogniowych „Rak" – 280 000 tys. zł. Na dostawę przeciwpancernych pocisków kierowanych „Spike" – 150 000 tys. zł. Są także podpisane umowy z „Łucznikiem" na dostawę karabinów „Beryl". Finansowana jest także umowa na zadanie „Tytan", czyli na zaawansowane indywidualne systemy walki.

Na pozyskanie przeciwlotniczych systemów rakietowo-artyleryjskich „Pilica" też została podpisana umowa. Tu jest 155 000 tys. zł zaliczki. Dostawa „Popradów". Umowa została podpisana. Zaliczka 250 000 tys. zł. Jest także wiele umów na dostawę środków bojowych do samolotów F-16. Jest także wiele innych umów, chociażby na wykonanie pracy rozwojowej i zakup po kilku latach rozwoju tej pracy 18 kołowych transporterów opancerzonych, wozów pomocy technicznej „Rosomak" WPT. Zaliczka to prawie 100 000 tys. zł. Oczywiście, udzielając zaliczek realizujemy również dostawy kołowych transporterów opancerzonych i związane z nimi prace rozwojowe. Panie przewodniczący, to są najważniejsze umowy. Nie chciałbym tutaj więcej prezentować.

Jeśli chodzi o „Łucznik", odpowiem na pytanie pana posła. W ubiegłym roku zawarliśmy z „Łucznikiem" umowę. W tym roku z „Łucznikiem" zawarto dodatkowe umowy. Nie możemy dać „Łucznikowi" dotacji na rozwój firmy. Myślę, że z „Łucznikiem" jest już zawartych tyle umów, że wystarczy, żeby tylko zostały terminowo zrealizowane. Nie ma takiej formy. Te umowy, które zawarliśmy, też zostały zaliczkowane.

Poseł Leszek Ruszczyk (PO):

Ale zamówienie jest razem z PGZ. PGZ mógłby wypłacić zaliczkę.

Dyrektor departamentu w MON gen. Sławomir Pączek:

Zaliczki na pewno dotrą do „Łucznika", ale tylko w ramach zawartych przez nas umów, w ramach pułapu 25% wartości umowy. Resort nie posiada innych możliwości prawnych. Jeszcze sprawozdanie. Panie przewodniczący, jeśli chodzi o dane dotyczące programów modernizacyjnych, to muszę powiedzieć, że będę tutaj odpowiadał za nie swoje winy, bo Ministerstwo Obrony Narodowej przekazało pełne dane w tym zakresie do Ministerstwa Finansów. Dochodzimy, dlaczego one nie zostały przekazane dalej. Ale naprawdę mam pismo, w którym pokazaliśmy te wszystkie wielkości, wszystkie programy modernizacyjne.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję, panie generale i panie ministrze. Zanim przejdziemy do głosowania nad przyjęciem opinii, o zabranie głosu poproszę jeszcze przedstawicielkę Ministerstwa Finansów, panią Monikę Rokitę-Górniewicz. Bardzo proszę, pani Moniko.

Naczelnik wydziału w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Monika Rokita-Górniewicz:

Dzień dobry. Monika Rokita-Górniewicz, Ministerstwo Finansów. Nie zgłaszamy uwag do przedłożonego przez Ministerstwo Obrony Narodowej sprawozdania.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Dziękuję pani. W związku z powyższym przystępujemy do przyjęcia opinii. W związku ze zgłoszeniem poprawki przez pana ministra Cezarego Grabarczyka, najpierw przegłosujemy tę poprawkę. Bardzo proszę o odczytanie poprawki.

Sekretarz Komisji Jacek Zientarski:

W pkt XIII po wyrazie „gospodarne” dodać „Najwyższa Izba Kontroli wyraziła zaniepokojenie skalą zaliczek na poziomie przekraczającym 9 000 000 tys. zł”.

Poseł Anna Elżbieta Sobecka (PiS):

Mam do tego pytanie.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Nie, nie. Nie teraz, pani poseł. Jesteśmy w trakcie przyjmowania opinii. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę podnieść rękę. (12) Kto jest przeciw? (16) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję.

Poprawka stosunkiem głosów 12 do 16, przy braku głosów wstrzymujących się, nie uzyskała większości.

Każdy z państwa posłów otrzymał projekt opinii Komisji Obrony Narodowej dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie wykonania budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej w 2016 r. i mógł się z nią zapoznać. Teraz przejdziemy do głosowania w sprawie przyjęcia tej opinii.

Przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem opinii nr 10? Proszę podnieść rękę. (17) Kto jest przeciwny? (11) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję.

Stosunkiem głosów 17 do 11 Komisja przyjęła opinię dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie wykonania budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej w 2016 r.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie pkt 1.

Teraz przechodzimy do rozpatrzenia pkt 2. Panie ministrze, jeśli państwo chcą opuścić salę, to ogłoszę 2 minuty przerwy, żeby mogli państwo spokojnie to zrobić. A posłów proszę o pozostanie w sprawie planu pracy.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę państwa, proszę ciszej. Proszę państwa, przechodzimy do pkt 2, tj. do rozpatrzenia projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r. Projekt przedstawia przewodniczący Komisji. Proszę państwa, każdy z państwa otrzymał projekt planu pracy Komisji Obrony Narodowej na omawiany okres, przyjęty przez prezydium Komisji. Proszę państwa, do Komisji wcześniej nie wpłynęły inne żadne propozycje, oprócz tych, o których państwu mówimy, które otrzymali państwo w projekcie. W tej chwili Platforma Obywatelska złożyła 4 dodatkowe tematy. Myślę, że tradycyjnie, zgodnie z przyjętym uzusem, który istnieje od lat, przyjmujemy wszystkie projekty, które są zgłaszane w trakcie posiedzenia Komisji. Pozwolę sobie odczytać te tematy:

– Informacja ministra obrony narodowej dotycząca przeprowadzonych zmian kadrowych w uczelniach podległych ministrowi obrony narodowej oraz kondycji finansowej placówek;

– Informacja ministra obrony narodowej na temat utworzonych Wojsk Obrony Terytorialnej, w szczególności sytuacji kadrowej i finansowej;

– Informacja ministra obrony narodowej na temat kondycji polskiej Marynarki Wojennej;

– Informacja ministra obrony narodowej dotycząca realizacji programu budowy potencjału bezzałogowych statków powietrznych w 12. Bazie Bezzałogowych Statków Powietrznych w Mirosławcu.

Proszę państwa, jeśli chodzi o obronę terytorialną, to – jeśli się nie mylę – mamy już zaplanowane posiedzenie. To jest zaplanowane w pkt 20 – Informacja ministra obrony narodowej na temat aktualnej sytuacji dotyczącej formowania Wojsk Obrony Terytorialnej. Jeżeli wnioskodawcy się zgodzą, to wyłączyłbym ten temat z tych propozycji.

Poseł Bożena Kamińska (PO):

Tak, tak, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Jest zgoda. Proszę państwa, ponadto w pkt 16 jest taka informacja. W pkt 16 jest temat: Informacja ministra obrony narodowej na temat funkcjonowania wyższego szkolnictwa

wojskowego. Myślę, że jest to nawet temat szerszy niż zaproponowany w pkt 1 propozycji – Informacja ministra obrony narodowej dotycząca przeprowadzonych zmian kadrowych w uczelniach podległych ministrowi obrony narodowej oraz kondycji finansowej placówek. Jeżeli państwo…

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Nie widzę problemu. Połączymy. To znaczy, jeżeli pan przewodniczący pozwoli…

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Przyjęlibyśmy jako wiodący ten pierwszy punkt, ale rozszerzając temat poprzez dodanie wyrazów „ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kadrowej i spraw finansowych".

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Marek Opioła (PiS):

Mam uwagę do całości. Mam generalną uwagę.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Moment. Dobrze. Czyli ten temat też wykreślam, a tu zaznaczam, że następuje rozszerzenie. Pan poseł Opioła, proszę bardzo.

Poseł Marek Opioła (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam następującą propozycję. Z całym szacunkiem, ale tych tematów mamy już…

Ile, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

Jest 24.

Poseł Marek Opioła (PiS):

Mamy 24 tematy. Mamy 4 podkomisje. Mamy 9 posiedzeń Sejmu do grudnia. Panie przewodniczący, czy nie można zrobić tak, żeby prezydium Komisji – jeżeli Komisja zechce zgodzić się na następujący podział – wybrało 9 tematów wiodących, które będą omawiane na posiedzeniach Komisji w czasie posiedzeń Sejmu. Będziemy mieli 9 takich posiedzeń Komisji. Resztę tematów należałoby podzielić między podkomisje. Od czego mamy podkomisje? Z całym szacunkiem, ale jeśli będziemy się tym zajmować w ten sposób, to tak naprawdę nigdy tego planu nie zrobimy. A mamy 4 podkomisje, które spokojnie mogą zrealizować te tematy. Wtedy zrealizujemy plan pracy, który przyjmujemy.

Poseł Czesław Mroczek (PO):

Widać, że pan nas przekonał.

Poseł Marek Opioła (PiS):

Ku chwale Ojczyzny.

Przewodniczący poseł Michał Jach (PiS):

W moim przekonaniu to jest dobra propozycja. Proszę państwa, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu uznam, że przyjmujemy plan pracy, który będzie miał 24 punkty. Prezydium Komisji podzieli je na część podlegającą omówieniu na posiedzeniach Komisji oraz część do przeprowadzenia w podkomisjach. Czy jest zgoda? Tak.

W takim razie zamykam pkt 2.

Czy są sprawy różne? Nie widzę.

Dziękuję państwu. Zamykam posiedzenie Komisji Obrony Narodowej.